

ZAŁĄCZNIK
do Uchwały Nr XVIII/163/07
Rady Miejskiej w Kamięńsku
z dnia 27 grudnia 2007 r.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA 2008 ROK

I. WSTĘP

Kluczową rolę w polskim systemie rozwiązywania problemów alkoholowych odgrywają samorzady gmin, które na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są odpowiedzialne za rozwiązywanie problemów alkoholowych w społeczeństwie lokalnym. Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, które realizowane są na podstawie Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rok 2008 będzie kolejnym rokiem realizacji Programu. Jest kontynuacją wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z ustawy. Jego nadrzędnym celem jest, jak co roku, tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, zmierzających do:

- zapobiegania powstawaniu nowych problemów
- zmniejszania rozmiarów problemów, które aktualnie występują
- zwiększenia zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Zgodnie z art.4¹ Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późniejszymi zmianami) organy jednostek samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów. Ponadto organy samorządowe zobowiązane są do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w zakresie organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom.

Mapa polskich problemów alkoholowych pokazuje, że ostatnie lata to okres istotnych zmian zarówno w zakresie dynamiki rozwoju różnych zjawisk związanych z obecnością alkoholu w naszym codziennym życiu, jak i w sferze działań podejmowanych na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, obserwacja tych zmian na terenie miasta i gminy, a także analiza przyczyn i konsekwencji stanowiła podstawę do określenia celów i założeń zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZASOBÓW

Na podstawie dokumentów, sprawozdań, informacji uzyskanych od organizacji i instytucji zajmujących się głównie lub pobocznie problemami uzależnień, a także uwzględniając dotychczasowe doświadczenia na polu profilaktyki uzależnień, przyjmuje się jako bazę wyjściową dla dalszych działań następujące dane:

1. Charakterystyka gminy

Miasto i gmina Kamieńsk należy do powiatu radomszczańskiego, województwo łódzkie. Miasto i gminę zamieszkuje ogółem:

- rok 2005 - 6.070 osób (dane na dzień 30.11.2005r.)
- rok 2006 – 6.077 osób (dane na dzień 30.11.2006r.)
- rok 2007- 6.107 osób (dane na dzień 30.11.2007r.)

Dane statystyczne wg stanu na koniec na dzień 30 listopada 2006 oraz na dzień 30 listopada 2007r.:

		2006 r.			2007r.		
		Ogółem	kobiety	mężczyźni	Ogółem	kobiety	mężczyźni
Liczba mieszkańców miasta i gminy, w tym:	Miasto	2.830	1.422	1.408	2.821	1.424	1.397
	Gmina	3.247	1.610	1.637	3.286	1.626	1.660
Wiek przedprodukcyjny, w tym:	Miasto	694	325	369	657	323	334
	Gmina	746	350	396	767	358	409
Wiek produkcyjny, w tym:	Miasto	1.770	843	927	1.800	848	952
	Gmina	1.900	856	1.044	1.922	866	1.056
Wiek poprodukcyjny, w tym:	Miasto	366	254	112	364	253	111
	Gmina	601	404	197	597	402	195

Ponadto zameldowanych czasowo w mieście i gminie Kamieńsk zamieszkuje 197 osób (81 mężczyzn i 116 kobiet).

2. Bezrobocie na terenie miasta i gminy Kamieńsk (dane na koniec III kwartału 2006r.) – dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku

Według stanu na dzień 31.09.2007r. zarejestrowanych było 563 osób. W analogicznym okresie ubiegłego roku zarejestrowanych było 580 osób. W porównaniu do ubiegłego roku liczba bezrobotnych zmalała o 17 osób, tj. o 5,07%.

a) bezrobocie wśród kobiet i mężczyzn

W ogólnej liczbie zarejestrowanych kobiety stanowią 69,45% (391 kobiet), a mężczyźni 30,55% (172 mężczyzn). W ubiegłym roku na dzień 31.09.2006r. kobiety stanowiły 69,66% ogólnej liczby bezrobotnych (404 kobiety), a mężczyźni 30,34% (176 mężczyzn). Udział kobiet w strukturze bezrobotnych zmalał w stosunku do roku ubiegłego o 0,22% (13 kobiet). Wśród mężczyzn nastąpił spadek o 1,52% (4 mężczyzn).

b) bezrobotni zamieszkali na wsi

W ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańcy wsi stanowią 56,12%, a ich liczba wyniosła: 316 osób, w tym 269 kobiet i 47 mężczyzn. W ubiegłym roku liczba ta wynosiła 336 osób, w tym 246 kobiet i 86 mężczyzn. Tak więc bezrobocie wśród mieszkańców wsi spadło o 1,81%.

c) bezrobotni zamieszkali w mieście

Liczba bezrobotnych zamieszkałych w mieście, w bieżącym roku stanowi 43,8% ogólnej liczby bezrobotnych tj. 247 osoby w tym 122 kobiet i 125 mężczyzn. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost w mieście Kamieńsk o 1,7%.

d) stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia w powiecie radomszczańskim, na 30.09.2007r. wynosiła 20,1%. (brak danych dla gminy Kamieńsk).

Liczba bezrobotnych w naszej gminie w poszczególnych latach przedstawiała się następująco (dane na koniec III kwartału):

- 2006r. - 580 osób,
- 2005r. - 611 osób,
- 2004r. - 670 osób,
- 2003r. - 647osób,
- 2002r. - 735 osób.

3. Pomoc socjalna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku w 2007r. objął 196 rodziny różnymi formami pomocy finansowej, tj 657 osób.

Z tej liczby 28 osób, to osoby z problemem alkoholowym, a w szczególności:

- osoby niepracujące (bezrobotne) - 15
- osoby samotne bez źródła dochodu - 7
- osoby utrzymujące się w rodzinie (np. z renty rodzica) - 1

Wyżywienie dzieci w szkołach i przedszkolu sfinansowano ogółem dla 179 dzieci, w tym: 12 dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

4. Dostępność napojów alkoholowych

Z art. 12 ust. 4 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wynika, iż liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz usytuowanie punktów sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych powinny być dostosowane do potrzeb ograniczania dostępności alkoholu.

Uchwałą Nr XLII/348/2005 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 26 października 2005r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu, z wyjątkiem piwa, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży na terenie gminy Kamieńsk, ustanowiono na teren miasta i gminy limit punktów sprzedaży z przeznaczeniem do spożycia:

- poza miejscem sprzedaży – 35 punktów,
- w miejscu sprzedaży – 8 punktów.

Z limitu 35 punktów wykorzystano 27 punktów, natomiast z limitu 8 punktów dotychczas wykorzystano 8.

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych są usytuowane :

- **5** punktów w sklepach Gminnej Spółdzielni "S.CH" w miejscowościach :Barczkowice, Gorzędów, Kamieńsk, Podjeziuro, Pytowice,
- **22** punkty sprzedaży detalicznej należące do prywatnych podmiotów gospodarczych w miejscowościach takich jak: Aleksandrów, Danielów, Dąbrowa, Gałkowice Stare, Gorzędów, Kamieńsk, Koźniewice, Ochocice, Pytowice, Szpinalów, Włodzimierz,

- 9 punktów sprzedaży gastronomicznej należących do prywatnych podmiotów gospodarczych w następujących miejscowościach: Kamięńsk, Dąbrowa, Ochocice, Napoleonów.

W 2007 roku wydano ogółem 22 zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, w tym 11 zezwoleń jednorazowych na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

Ponadto 2 podmiotom gospodarczym wygasły zezwolenia: 1 podmiot z powodu rezygnacji z dalszego prowadzenia działalności, 1 z powodu nie dokonania w terminie opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Na terenie gminy Kamięńsk obowiązuje uchwalona w dniu 30 grudnia 2004r. uchwała Nr XXX/253/2004 Rady Miejskiej w Kamięńsku w sprawie ustalenia zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Kamięńsk.

Analizę liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przedstawia tabela nr 1, zaś liczby wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - tabela nr 2.

Tabela nr 1 - Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Gmina Kamieński	Rok	Z napojami przeznaczonymi do spożycia													
		Poza miejscem sprzedaży						W miejscu sprzedaży							
		Ogółem			Wg zawartości alkoholu			Ogółem			Wg zawartości alkoholu				
			Razem	Do 4,5%	Do 18%	Pow.18%	Razem	Do 4,5%	Do 18%	Pow.18%	Razem	Do 4,5%	Do 18%	Pow.18%	
	2005		38	2	17	10	9	4	-1		4				
	2006		36	2	12	13	9	3	-		3				6
	2007		40	2	14	13	11	3	2		3				6

Tabela nr 2 - Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Gmina Kamieński	Rok	Zezwolenia wydane													
		Na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia						W miejscu sprzedaży							
		Ogółem			Poza miejscem sprzedaży			Ogółem			W miejscu sprzedaży				
			Razem	Do 4,5%	Do 18%	Pow.18%	Razem	Do 4,5%	Do 18%	Pow.18%	Razem	Do 4,5%	Do 18%	Pow.18%	
	2005		16	-	5	3	8	4	3		8				1
	2006		22	2	9	11	-	-	-		-				-
	2007		11	-	6	2	3	1	1		3				1

5. Szkoły na terenie gminy Kamieńsk

Na terenie gminy Kamieńsk znajdują się następujące szkoły:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kamieńsku liczy 384 uczniów, 36 nauczycieli
- Publiczne Gimnazjum w Kamieńsku liczy 315 uczniów, 33 nauczycieli
- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Gorzędowie liczy 67 uczniów, 13 nauczycieli
- Publiczne Przedszkole w Kamieńsku liczy 120 dzieci , 10 nauczycieli
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamieńsku , uczy się:
  - Liceum Ogólnokształcące: 106 uczniów,
  - Technikum Mechaniczne: 105 uczniów,
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa: 45 uczniów,

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych zatrudnia łącznie 29 nauczycieli.

6. Porządek publiczny i jego naruszanie, a problemy alkoholowe i przemoc.

Z danych przedstawionych przez Komisariat Policji w Kamieńsku wynika, że w 2007r. ujawniono 12 nietrzeźwych kierowców (w analogicznym okresie 2006r.-13), 4 nietrzeźwych kierujących rowerem (w 2006r. – 13). Łącznie daje to 16 przestępstw w ruchu drogowym. Komisariat Policji Kamieńsku skierował 35 spraw do Sądu z aktem oskarżenia o czyn z art. 43 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Na terenie działania komisariatu przeprowadzono 84 interwencje przemocy domowej. Komisariat Policji w Kamieńsku nie prowadzi statystyki ilości naruszeń porządku publicznego pod wpływem alkoholu.

7. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, prowadzony w SP ZOZ w Kamieńsku.

Z realizacji zadań Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin usytuowanym w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kamieńsku w 2007r. w okresie od 01.01 2007r. – 16.11.2007r. w ramach dyżurów przeprowadzono 47 porad konsultacji i interwencji kryzysowych (w 2006r.-56), w tym: 23 dla osób uzależnionych od alkoholu (w 2006r.-27), 8 dla osób współuzależnionych (w 2006r.-3), 5 dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz dorosłych dzieci alkoholików i 11 dla osób z innymi problemami psychologicznymi i zaburzeniami psychicznymi.

8. Terapia w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Radomsku

W Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Radomsku w okresie od stycznia do października 2007r. zarejestrowanych było 14 osób, 2 osoby współuzależnione. W programie terapeutycznym uczestniczyło 6 osób.

9. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Podstawowym zadaniem GKRPA jest motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia oraz prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej na terenie Gminy Kamieńsk.

W skład Komisji wchodzi przedstawiciele:

- szkół,
- MOPS,
- Policji,
- Służby Zdrowia(lekarz),
- Urzędu Miejskiego,
- Kościoła.

Komisja pracuje na posiedzeniach średnio jeden raz w miesiącu w pełnym składzie (8 osób) lub w zespołach : 4 osobowych do rozmów interwencyjno - motywujących z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin oraz 3 osobowymi do kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

W 2007r. (do 30.XI.2007r.) do Komisji wpłynęły cztery wnioski o podjęcie działań zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych, złożonych przez rodziny.

Do Sądu skierowano 4 wnioski o zobowiązanie osób uzależnionych do poddania się przymusowemu leczeniu odwykowemu i ustanowienie na czas leczenia kuratora.

Prowadzono również postępowanie-rozmowy motywujące- wobec 15 osób uzależnionych.

Wydano 25 opinii w sprawie lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

III. ZADANIA ZWIĄZANE Z PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH PRZYJĘTE DO REALIZACJI

1. W zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego, dla osób uzależnionych oraz ofiar przemocy. Punkt ten uruchomiony został w marcu 1998r. w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kamieńsku, przy ul. Wieluńskiej 23. Podstawowymi celami terapii prowadzonej przez psychologa (drugi i ostatni poniedziałek miesiąca po 2 godziny) jest zachowanie trwałej abstynencji, poprawa zdrowia psychicznego oraz nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i rozwój osobisty. Ponadto w Urzędzie Miejskim w Kamieńsku przy Pełnomocniku Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pełnione będą dyżury przez pracowników pomocy społecznej i prawników (nieodpłatnie). Należy zaznaczyć, iż jedynie psycholog będzie zatrudniony w ramach umowy zlecenia i otrzymywać będzie wynagrodzenie miesięczne.

Punkt będzie wyposażony w materiały informacyjno – edukacyjne dotyczące problemów alkoholowych, poradniki prawno – socjalne, czasopisma i książki (również przeznaczone do rozdawania dla osób uzależnionych i współuzależnionych) oraz broszury, ulotki i plakaty z przeznaczeniem dla szkół, MOPS, SP ZOZ

2. Stworzenie bazy kadrowej w oparciu o już istniejącą.

Odbywać się to będzie poprzez dofinansowanie w zależności od potrzeb, kształcenia osób pragnących zdobywać specjalistyczne uprawnienia w zakresie problematyki alkoholizmu a w szczególności członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkolenie wolontariuszy, nauczycieli, pracowników Policji

3. Szkolenia i kursy specjalistyczne dla personelu miejscowego świadczącego pomoc

osobom uzależnionym od alkoholu w celu podniesienia kwalifikacji (służba zdrowia, opieka społeczna itp.)

4. Pomoc finansową dla pacjentów korzystających z leczenia odwykowego i zajęć terapeutycznych w poradniach odwykowych, znajdujących się w trudnych warunkach materialnych jak i finansowych – dokonywanie zwrotu kosztów przejazdu
5. Współpracę z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Radomsku – dofinansowanie działań tych przychodni poprzez sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć terapeutycznych
6. Udzielanie osobom uzależnionym pomocy psychospołecznej i prawnej, a także pełnej informacji dotyczącej korzystania z placówek lecznictwa odwykowego i zespołów terapeutycznych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Realizacja wymienionych zadań jest prowadzona po przez gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiący część strategii rozwiązywania problemów społecznych, który corocznie uchwała rada gminy.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Organizację i prowadzenie zajęć terapeutycznych w szkołach, pomoc dla dzieci z grupy ryzyka i rodzin alkoholowych w zakresie wsparcia terapeutycznego w nauce, zaburzeniach zachowań i funkcjonowaniu psychospołecznym w trakcie trwania roku szkolnego
2. Współpracę z instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym, a w szczególności z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Kościołem Katolickim, sądem rodzinnym i kuratorem zawodowym
3. Współpracę z pedagogiem szkolnym w zakresie informacji o przemocy i alkoholizmie w rodzinach uczniów
4. Udzielanie w gminnym Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym ofiarom przemocy właściwej informacji, udzielanie pomocy prawnej, porad przez zatrudnionych w Urzędzie Miejskim prawników, a także przedstawienie możliwości dotyczących korzystania z placówek lecznictwa odwykowego i zespołów terapeutycznych.
5. Zakup i rozpowszechnianie ulotek, broszur, poradników o treściach edukacyjnych na temat przemocy, profilaktyki antytytoniowej i innych
6. Pokrywanie kosztów obdukcji lekarskich dla ofiar przemocy znajdujących się w szczególnych trudnych warunkach materialnych
7. Wspieranie placówek świadczących pomoc dla ofiar przemocy domowej między innymi finansowanie programów terapeutycznych – w miarę możliwości
8. Tworzenie różnych form pomocy domowej dla terenu powiatu radomszczańskiego, a w przypadku utworzenia takiej formy partycypować w kosztach utrzymania np. telefonów zaufania.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży

Najlepszym obszarem pracy profilaktycznej są szkoły i dlatego właśnie wśród

najmłodszych należy prowadzić zajęcia edukacyjne. Za jeden z profilaktycznych priorytetów uznajemy zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Celem niniejszego programu jest dostarczanie wiedzy na temat uzależnień oraz wpływu alkoholu i narkotyków na życie w rodzinie, kształtowanie postaw sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji z zażywaniem alkoholu i narkotyków odurzających, obronę własnych praw ze szczególnym uwzględnieniem mówienia „NIE”.

1. W ramach alternatywnego spędzania wolnego czasu prowadzenie zajęć popołudniowych (pozalekcyjnych) będzie realizowane przy zastosowaniu różnych form i metod pracy z dziećmi np.: zajęcia plastyczne, muzyczne, teatralne, informatyczne, sportowe, gry i zabawy rozwojowe, konkursy, wycieczki itp.: mianowicie:

A. W Publicznej Szkole Podstawowej w Kamińsku:

- a) **zajęcia świetlicowo – opiekuńcze:** odbywać się będą trzy razy w tygodniu po dwie godziny w świetlicy szkolnej w zakresie organizacji spędzania wolnego czasu przez uczniów, a w szczególności przez dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. W zakresie tych zajęć prowadzone jest kółko teatralne, przygotowujące dzieci do organizowanych imprez i uroczystości o charakterze okazjonalnym np. dzień patrona szkoły, akademie. Ponadto prowadzone są różne zajęcia świetlicowe jak: edukacja filmowa, gry telewizyjne, pogadanki promujące zdrowy styl życia, pogadanki na temat szkodliwości spożywania alkoholu przez dzieci, różne gry i zabawy oraz nadzór pedagogiczny nad dziećmi z problemem alkoholowym przy odrabianiu zadanych prac domowych.
- b) **zajęcia sportowo – rekreacyjne:** prowadzone będą trzy razy w tygodniu po dwie godziny. Szkoła posiada dobre warunki – salę gimnastyczną, sprzęt sportowy. W ramach tych zajęć prowadzone będą również ćwiczenia korekcyjne. Organizowane różne gry, zabawy sportowe oraz inne zajęcia sportowo – rekreacyjne. W miarę możliwości finansowych należy zakupić stosowny sprzęt do tych ćwiczeń m.in. siatki do tenisa, paletki, piłki siatkowe, gry itp. Nauczyciele prowadzący zajęcia posiadają wymagane kwalifikacje(w tym kółko historyczne).
- c) **zajęcia harcerskie:** w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Zakres zajęć prowadzenia drużyny harcerskiej będzie przygotowywany na bieżąco przez prowadzącego je nauczyciela.
- d) **zajęcia informatyczne:** prowadzone w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Zajęcia prowadzone są przez nauczyciela posiadającego uprawnienia w zakresie ćwiczeń, gier i zabaw komputerowych.

B. W Publicznym Gimnazjum w Kamińsku:

- a) **zajęcia świetlicowo-opiekuńcze:** w wymiarze czterech godzin tygodniowo. Zakres zajęć zbliżony do zakresu wym. w PSP w pkt. A.
- b) **zajęcia sportowo - rekreacyjne:** w wymiarze trzech godzin tygodniowo. Forma zajęć jak w PSP wym. w pkt. A.

- c) **zajęcia informatyczne:** w wymiarze czterech godzin tygodniowo. Zajęcia prowadzone będą w sali komputerowej szkoły w zakresie:ćwiczenia, gry, zabawy komputerowe.

C. W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Gorzędowie:

- a) **zajęcia sportowo - rekreacyjne:** w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Forma zajęć to: zabawy sportowe, gry, piłka siatkowa i ręczna, koszykówka i inne zajęcia prowadzone przez nauczyciela.
- b) **kółko artystyczne:** w wymiarze 1 godziny tygodniowo. W zakresie tych zajęć prowadzenie różnych form świetlicowych oraz pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym przy odrabianiu prac domowych.
- c) **kółko przyrodnicze:** w wymiarze 1 godziny tygodniowo. Forma zajęć jak w pkt b.
- d) **kółko historyczno regionalne:** w wymiarze 1 godziny tygodniowo. Forma zajęć jak w pkt b.
- e) **zajęcia polonistyczne:** w wymiarze 1 godziny tygodniowo. Forma zajęć jak w pkt b.

D. W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamieńsku:

- a) **zajęcia sportowo – rekreacyjne:** prowadzone w wymiarze czterech godzin tygodniowo tj. dwa razy po dwie godziny. Forma zajęć taka, jak w wyżej wymienionych szkołach.

Ponadto w szkołach na terenie gminy będą dofinansowywane zorganizowane imprezy i uroczystości o charakterze okazjonalnym jak: Dzień Dziecka, Andrzejki, Mikołajki, Opłatek Świąteczny, X Kamieńszczańskie Dni Trzeźwości, spotkanie przy świątecznym jajku, zabawa choinkowa, karnawałowa i inne, a także wyjazdy do kina, teatru. Dofinansowany będzie zakup materiałów i sprzętu do wyżej wymienionych zajęć, imprez i uroczystości oraz konkursów.

Wszystkie wymienione rodzaje zajęć pozalekcyjnych w wymienionych Szkołach prowadzić będą nauczyciele zatrudnieni w ramach umowy zlecenia z wynagrodzeniem 18 zł./godz. oraz na podstawie opracowanego przez nich ramowego programu zajęć.

Scenariusz zajęć i spotkań przygotowywany będzie na bieżąco przez prowadzących nauczycieli z uwzględnieniem aktualnego stanu uczestników.

Przebieg zajęć odnotowywany będzie w Dzienniku Zajęć, który jest dokumentem potwierdzającym realizację tematów zajęć.

2. Prowadzenie działań opiekuńczo - wychowawczych i informacyjnych w Publicznym Przedszkolu w Kamieńsku, a w szczególności:

- a) zajęcia edukacyjne dla dzieci,
b) spotkania i rozmowy z rodzicami,
c) zajęcia edukacyjne dla rodziców w ramach zajęć otwartych prowadzonych aktywnymi metodami pracy ,metodą Ruchu Rozwijającego W.Sherborne, P. Denisona tp.
d) spotkania rodziców z psychologiem, pedagogiem, kuratorem na temat m.in. przemocy w rodzinie z projekcją filmu "Dzieci maltretowane i molestowane seksualnie ",

- e) indywidualizacja pracy z dzieckiem (m.in. odnalezienie pozycji w grupie rówieśniczej, akceptacji, wiary we własne siły, empatii)
- f) popularyzowanie wśród nauczycieli, rodziców wiedzy z zakresu praw rozwoju i potrzeb psychicznych dzieci oraz propagowanie różnorodnych form poradnictwa psych. – pedag.
- g) propagowanie idei abstynencji i przeciwdziałania palenia (ulotki, artykuły w "kąciku dla rodziców ", broszury, gazetki,
- h) propagowanie oświaty zdrowotnej poprzez reklamę wizualną, konkursy plastyczne, wystawy
- i) promowanie zdrowego stylu życia - wycieczki, festyny, zawody sportowe,

Ponadto będą dofinansowywane organizowane wycieczki, teatrzyki, imprezy, uroczystości o charakterze okazjonalnym (Mikołajki, zabawa karnawałowa, Dzień Dziecka). Zakupić

ulotki, broszury poradniki o treściach edukacyjnych na temat alkoholizmu, przemocy domowej, sfinansować występ artystyczny na festynie zorganizowanym z okazji Kamieńszczańskich Dni Trzeźwości.

3. W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamieńsku realizowane będą następujące zadania:

- a) doposażenie szkolnej biblioteki w pozycje książkowe i czasopisma związane bezpośrednio z tematyką uzależnień (nowości),
- b) sponsorowanie i współuczestnictwo w organizacji szkolnych programów profilaktycznych i konkursów o tematyce uzależnień
- c) finansowanie lub dofinansowanie szkoleń dla nauczycieli i rodziców o tematyce związanej z uzależnieniami.

4. Wdrażanie w szkołach na terenie Gminy programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, a także dla ich rodziców.

5. Działania opiekuńczo - wychowawcze i informacyjne wspólne dla szkół:

Zaleca się dyrektorom, pedagogom, nauczycielom i wychowawcom prowadzenie działalności opiekuńczo - wychowawczej i profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży poprzez:

- a) - *poznanie środowiska rodzinnego, wychowawczego dziecka, rodzaju zagrożeń i patologii (poprzez wywiad , rozmowę z dzieckiem, obserwację, analizę prac i wytworów dziecka oraz jego zachowań),*
  - *ustalenie warunków do nauki , wypoczynku, rozwoju fizycznego i umysłowego,*
  - *rozpoznanie sygnałów wskazujących na picie alkoholu przez dzieci i młodzież,*
  - *rozpoznanie sygnałów wskazujących na stosowanie wobec dziecka przemocy domowej,*
- b) *umiejętne wplatanie w naukę poszczególnych przedmiotów (biologia, chemia, historia, język polski, godz. wychowawcze i inne) informacji o ujemnych skutkach używania alkoholu, narkotyków i palenia tytoniu,*
- c) *organizowanie spotkań i rozmów z rodzicami, podczas których należy podkreślić konieczność chronienia dziecka przed alkoholem, wskazać na walory abstynencji i trzeźwości rodziców w procesie wychowania i kształcenia,*

- d) organizowanie pogadanek na temat szkodliwości spożywania alkoholu przy udziale pedagoga szkolnego, higienistki szkolnej lub lekarza,
- e) przedstawianie sytuacji rodzinnej dzieci alkoholików na posiedzeniach rad pedagogicznych i określanie form pomocy tym dzieciom
- f) indywidualizację pracy z dzieckiem alkoholika, m. in. kształtowanie aspiracji szkolnych, odnalezienie pozycji w grupie rówieśniczej, akceptacji, organizacja pomocy koleżeńskiej w celu eliminacji niepowodzeń szkolnych,
- g) przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu i demoralizacji poprzez:
- propagowanie idei abstynencji i przeciwdziałanie paleniu tytoniu,
  - akceptowanie wartości humanistycznych, moralnych, estetycznych przyswajanie, których umożliwi świadomy wybór celów i dróg życiowych,
  - promowanie zdrowego stylu życia poprzez sport, turystykę, wycieczki, wyrabianie nawyków higieniczno - sanitarnych,
  - propagowanie oświaty zdrowotnej poprzez reklamę wizualną, konkursy plastyczne i literackie, prelekcje, pokazy filmowe, wystawy, gazetki,
  - zagospodarowanie i propagowanie kulturalnego spędzenia wolnego czasu poprzez rozwijanie zainteresowań plastycznych, literackich, muzycznych, organizowanie konkursów, wystaw, ekspozycji, imprez międzyszkolnych itp.,
  - zaopatrzenie biblioteki szkolnej w wydawnictwa przeciwalkoholowe,
- h) ścisłą współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie typowania uczniów - dzieci z rodzin alkoholików kwalifikujących się do udzielania dla nich wsparcia finansowego (za dożywianie w szkole, zakup odzieży, podręczników i przyborów szkolnych, za wypoczynek letni i zimowy).

6. Organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży we wszystkich szkołach na terenie gminy.

7. Prowadzenie stałych konsultacji i poradnictwa dla rodziców, których dzieci piją alkohol i sprawiają inne trudności wychowawcze.

8. Prowadzenie działalności edukacyjnej na tematy związane z problematyką alkoholową poprzez kolportaż ulotek i broszur udostępnionych społeczności lokalnej za pośrednictwem szkół.

9. Przeprowadzenie w szkołach z terenu Gminy akcji profilaktycznych typu KONKURS (spektakl, kabaret, piosenkę, plakat) np. na hasła promujące zdrowy styl życia na trzeźwo w rodzinie jaki w środowisku. Dla zwycięzców należy ufundować nagrody. Ponadto dla ogółu społeczności lokalnej można zorganizować Olimpiadę Sportu i Trzeźwości, spotkanie z grupą muzyczną, poetą, zorganizować festyn,turnieje itp.

W ramach tego zadania zorganizować cykl imprez i spotkań pt: "X KAMIENSZCZAŃSKI DZIEŃ TRZEŻWOŚCI", propagujących trzeźwy styl życia w rodzinie jak i środowisku.

10. Współdziałanie w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach edukacyjnych na tematy związane z profilaktyką problemów alkoholowych i uzależnień, m.in.:

- współdziałal w kampanii społecznej pod hasłem "Alkohol – nieletnim dostęp wzbroniony!", której głównym celem jest zmniejszenie rozmiaru zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim.
- współdziałal w ogólnopolskiej kampanii "Zachowaj trzeźwy umysł", skierowanej do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. W/w kampania jest odpowiedzią na obniżanie się wieku alkoholowej inicjacji. Ma pokazać młodym ludziom, że sport jest alternatywą dla alkoholu bądź innych używek.

11. *Zorganizowanie i sfinansowanie wakacyjnego wypoczynku w 2008r. dla dzieci z rodzin patologicznych (kolonie)*

12. *W miarę możliwości finansowych zakupić dla szkół z terenu gminy materiały edukacyjne, kasy video o tematyce profilaktycznej, materiały papiernicze - piśmienne (do zajęć pozalekcyjnych), gry.*

13. *Zorganizowanie i sfinansowanie wyjazdów (1 wyjazd w miesiącu) w roku szkolnym na basen kryty dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, biednych, wielodzietnych.*

14. *W miarę możliwości finansowych dofinansowywać szkolne wyjazdy do kin, teatrów, wycieczki z programem profilaktycznym oraz imprezy kulturalne.*

15. *W miarę możliwości sfinansować szkolenia, kursy specjalistyczne w zakresie pracy terapeutycznej z dziećmi z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, dla lekarzy, pielęgniarek, nauczycieli, pedagogów, wychowawców, pracowników socjalnych oraz dla członków Gminnej Komisji RPA.*

16. *Współpraca z mediami: prasa, telewizja lokalna, radio lokalne.*

4. *Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych*

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Wspomaganie i współdziałanie z organizacjami pozarządowymi i samopomocowymi zajmującymi się statutowo profilaktyką problemów alkoholowych i pomaganiem osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu.
2. Organizowanie i dofinansowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych patologią alkoholową i przemocą oraz dofinansowanie dożywiania dzieci z rodzin z problemem alkoholowym - uczniów szkół i przedszkola.
3. Zorganizowanie i sfinansowanie kosztu transportu (autobus) wyjazdu rodzin dotkniętych problemem alkoholowym z terenu Gminy do Lichenia na 2-dniowe Licheńskie Spotkania AA w ostatnią sobotę lipca (jeśli rodziny będą zainteresowane wyjazdem).
4. Współpracę z Sądem Rodzinnym w Radomsku.

5. *Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana

zarządzeniem Nr 65/05 Burmistrza Kamieńska z dnia 21.11.2005r.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje, koordynuje i ocenia działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie miasta i gminy Kamieńsk.

W szczególności do zadań komisji należy:

- prowadzenie rozmów motywacyjno - interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu,
- kierowanie na badania osób uzależnionych od alkoholu (zlecenie biegłemu wykonania opinii w przedmiocie uzależnienia)
- składanie wniosków do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego,
- prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej,
- podejmuje czynności interwencyjne przeciwdziałające przemocy w rodzinie

Komisja swoje działania opiera o:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. regulamin GKRPA,
3. aktualne regulacje prawne.

Szczególnym zadaniem Komisji jest podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu.

Komisja będzie również współpracować z pracodawcami, instytucjami, organizacjami działającymi w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jak również z Burmistrzem Miasta i jego Pełnomocnikiem ds. RPA przy konstruowaniu projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

6. Utworzenie Bazy Danych

Baza danych służyć będzie monitorowaniu zjawisk zagrożeń alkoholizmem i przemocą w rodzinie w oparciu o dane MOPS, Służby Zdrowia, Policji, Sądów i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania Bazy Danych:

1. Dostarczanie Radzie Miejskiej w Kamieńsku oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych informacji stanowiących podstawę kształtowania lokalnej polityki alkoholowej.
2. Ułatwienie dostępu do statystycznej informacji pozwalającej na określenie sytuacji w zakresie zagrożeń alkoholizmem i przemocą w rodzinie na terenie Gminy.
3. Wyodrębnienie rodzin wymagających szczególnie intensywnej pomocy.
4. Opracowanie mapy problemów alkoholowych, która będzie:
  - a) wskazaniem zagrożeń obszarów na terenie Gminy, gdzie występuje szczególne nasilenie zjawisk takich jak: zakłócenie porządku publicznego, nasilenie przemocy domowej czy innych przestępstw i wykroczeń związanych ze sprzedażą, podawaniem i konsumpcją alkoholu,
  - b) uszeregowaniem problemów według ważności, ze wskazaniem tych, które domagają

się rozwiązania w pierwszej kolejności.

Uszczegóławianie zadań oraz nadzór nad ich realizacją dokonywany będzie przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Podstawa prawna: Art.4¹ ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi(Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231 z późn. zm.).

1. Ustala się wysokość wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w każdym posiedzeniu Komisji w wysokości:

Przewodniczący Komisji: 150,00 złotych brutto

Z-ca przewodniczącego Komisji: 120,00 złotych brutto

Sekretarz komisji: 130,00 złotych brutto

Członek Komisji: 100,00 złotych brutto

2. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa powyżej stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji i zatwierdzonych przez Przewodniczącego Komisji oraz Pełnomocnika Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Posiedzenia GKRPA odbywają się co najmniej jeden raz w miesiącu.

V. PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 13¹ I 15 USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli kierować sprawę bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora.

VI. ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

1. Merytoryczną podstawą decyzji finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są założenia określone w niniejszym Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Najważniejszym dokumentem prawnym, tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości

- i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. 2002r. Nr 147, poz. 1231 ze zmianami).
3. Podstawową formą finansowania zadań są tzw. zlecenia przedmiotowe czyli zlecenia określonych zadań z wybranym uprzednio podmiotem. Zlecenia te mogą być realizowane na podstawie umowy o wykonanie usługi przez podmioty prawne lub osoby fizyczne.
  4. Tryb zlecenia i rozliczania zadań zleconych jednostkom niepaństwowym reguluje ustawa o finansach publicznych z dnia 26 listopada 1998r. (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 z późn. zmianami).
  5. W finansowaniu zadań pierwszeństwo mają programy, które przyczyniają się do:
    - zwiększenia skuteczności i dostępności profesjonalnej terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych członków rodzin,
    - wzrostu skuteczności technologii profilaktycznych dla młodzieży i grup ryzyka,
    - rozwoju usług terapeutycznych i socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
    - rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym,
    - rozwoju edukacji publicznej i profesjonalnej w zakresie problemów alkoholowych,
    - lepszego diagnozowania i interwencji wobec problemów alkoholowych i podstawowej opieki zdrowotnej.
  6. Zlecenie zadań i przekazywanie środków osobom prawnym wymaga sporządzanie odpowiedniej umowy określającej zadania i zobowiązania oraz kalkulację kosztów.
  7. Przy pracach zleconych zleceniobiorcy otrzymywać będą wynagrodzenie ustalone w oparciu o ogólne limity wysokości stawek w formie tzw. widełek.
  8. Za prawidłowe określenie umowy i kosztów oraz nadzór nad realizacją zleconych zadań i rozliczenie środków odpowiedzialny jest Pełnomocnik ds. RPA. Elementem każdej umowy powinno być zobowiązanie do złożenia sprawozdania merytorycznego i finansowego.

VII. PRELIMINARZ WYDATKÓW

I. WPLĄTY do budżetu Gminy z tytułu wniesionych opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych **- 82.000.00 zł.**

II. WYDATKI: rozdział 85154 budżetu Gminy - " *przeciwdziałanie alkoholizmowi* "

NA REALIZACJĘ ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH w 2008r.

1.

- **10.800,-** wynagrodzenia Komisji,
- **28.800,-** wynagrodzenia nauczycieli: 39 godz/tygodniowo x 18,00zł/godz = 702 zł x 41 tygodni ,
- **3.600,-** wynagrodzenie psychologa w SPZOZ (12 mies. x 300 zł),
- **5.000,-** wynagrodzenia psychologa w PSP w Kamieńsku,
- **5.000,-** wynagrodzenie logopedy w PSP w Kamieńsku,
- **2.800,-** wyjazdy na basen- organizowane przez ks. T. Dragana
10 mies. x 120 ,- zł bilety x 160,- zł transport mies.
- **6.000,-** wyjazdy na basen szkoły – 3 razy w miesiącu x 10 mies.
- **1.000,-** pakiet "zachowaj trzeźwy umysł - kampania"

- **1.000,-** prenumeraty czasopism,
- **15.000,-** pozostałe usługi :
szkolenia, opinie biegłych, programy profilaktyczne, wypoczynek dzieci i młodzieży, dofinansowanie wycieczek zakup materiałów szkolno-biurowych, książek, nagród, itp.

Razem: 79.000,-

2. Wydatki na zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kamieńsk w 2008r. : **3.000,-**

Łączne wydatki : 82.000,-

VIII. NADZÓR I KONTROLA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Opracowany Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest w roku 2006.

1. Rada Miejska w Kamieńsku uchwała i zleca realizację programu Burmistrzowi Kamieńska.
2. Burmistrz Kamieńska jest wykonawcą uchwalonego programu.
3. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjują realizację zadań określonych w programie.
4. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych koordynuje i nadzoruje realizację, oraz przedkłada sprawozdanie z wykonania uchwały i realizacji niniejszego programu Burmistrzowi w terminie do końca lutego 2008r.
5. Burmistrz składa sprawozdanie z wykonania Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu Radzie Miejskiej w Kamieńsku raz w roku, w sposób ustalony przez Radę.

Opracowany program jest programem otwartym i może być uzupełniony o nowe zadania wynikające z potrzeb naszej wspólnoty samorządowej oraz wymogów Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wprowadzając nowe zadania należy mieć na względzie możliwość ich finansowania.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kamieńsku
Jan Baranowski